

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/162/2019
Identifikačné číslo spisu: 4407203111
Dátum vydania rozhodnutia: 29.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Petríková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4407203111.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Petríkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Márie Trubanovej, PhD., v spore žalobkyne Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstvo Nitra, so sídlom v Nitre nám. J. Pavla II. 7, zastúpenej JUDr. Svoradom Petruškom, advokátom, so sídlom v Nitre, Kupecká 18, proti žalovanému LESY Slovenskej republiky, š. p., Banská Bystrica, s o sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP 8, zastúpenému advokátskou kanceláriou JAKUBČO, spol. s r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Mladých budovateľov 2, o vydanie a navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a iné, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 9C/56/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2018 sp. zn. 5Co/200/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2018 sp. zn. 5Co/200/2017 v časti, v ktorej potvrdil rozsudok Okresného súdu Nové Zámky z 23. januára 2017 č. k. 9C/56/2007-1054 o povinnosti žalovaného vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnostiam vedených na LV č. XXXX pre katastrálne územie I. pod parc. č. 2239, druh pozemku: trvalý trávny porast o výmere 33 909 m², parc. č. 2240, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 2586 m², parc. č. 2244, druh pozemku: trvalý trávny porast o výmere 25 626 m², parc. č. 2246, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 4470 m², parc. č. 2247, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 1532 m², parc. č. 2250, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 730 m², parc. č. 2252, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 1327 m², parc. č. 2254, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 569 m², parc. č. 2257, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 148 m² a parc. č. 870, druh pozemku: trvalé trávne porasty o výmere 9233 m² a vo výroku o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

V prevyšujúcej časti dovolanie z a m i e t a .

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Nové Zámky (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhala podľa zák. č. 161/2005 Z.z. o navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej ako „zákon č. 161/2005 Z.z.“ alebo ako „reštitučný zákon“) podľa § 2 ods. 2 tohto zákona na navrátenie a vydanie

vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. území I., zapísaných na Okresnom úrade Nové Zámky, odbore katastrálnom, v katastri nehnuteľností registra „C“, vedených v PKV č. 78, kat. územie I. spolu s dokumentáciou, ktorá k nim prislúcha, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 23. januára 2017 č. k. 9C/56/2007-1054 rozhodol, že žalovaný je povinný vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnostiam parc. č. 2205, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 1079 m², parc. č. 2236, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 201639 m², parc. č. 2237, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 364633 m², parc. č. 2238, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 1006933 m², parc. č. 2239, druh pozemku: tr. trávny porast o výmere 33909 m², parc. č. 2240, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 2586 m², parc. č. 2241/1, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 196316 m², parc. č. 2241/2, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 387400 m², parc. č. 2242, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 93046 m², parc. č. 2243, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 3953 m², parc. č. 2244, druh pozemku: tr. trávny porast o výmere 25626 m², parc. č. 2245, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 57518 m², parc. č. 2246, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 4470 m², parc. č. 2247, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 1532 m², parc. č. 2248, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 13329 m², parc. č. 2249, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 481 m², parc. č. 2250, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 730 m², parc. č. 2251, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 1064 m², parc. č. 2252, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 1327 m², parc. č. 2253, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 473874 m², parc. č. 2254, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 569 m², parc. č. 2255, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 4374 m², parc. č. 2257, druh pozemku: ostatné plochy o výmere 148 m², parc. č. 870, druh pozemku: tr. trávne porasty o výmere 9233 m², zapísané na LV č. XXXX pre kat. územie I., vedené Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom, ako parcely registra „E“ parc. č. 2234, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 2244 m², parc. č. 2235, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 17922 m², parc. č. 873, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 4061 m², parc. č. 874, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 687 m², parc. č. 877, druh pozemku: lesný pozemok o výmere 2233 m², zapísané na LV č. XXX pre kat. územie I., vedené Okresným úradom Nové Zámky, katastrálnym odborom ako parcely registra „E“, spolu s nasledovnou dokumentáciou: plán starostlivosti o lesy, všeobecnú časť plánu starostlivosti o lesy, opis porastov, plán hospodárskych opatrení, plochovú tabuľku, prehľadové tabuľky, obrysovú a porastovú mapu, ťažbovú mapu, evidenčnú časť programu starostlivosti o lesy, prieskum a plán lesnej dopravnej siete, prieskum a plán zahrádzania bystrín v lesoch, plán lesno-technických meliorácií, ekonomický prieskum vrátane vyčíslenia dosahov osobitného spôsobu hospodárenia a ocenenia lesného majetku, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že vo vzťahu k aktívnej legitímácii uviedol, že Ostrihomskú kapitolu, ktorá pôvodne podliehala pod jurisdikciu Ostrihomskej arcidiecézy, je potrebné považovať za útvar rímskokatolíckej cirkvi, status ktorého je upravený normami kanonického práva. Poznamenal, že v súčasnosti tento pôvodný subjekt už neexistuje, a teda sa jedná o právneho predchodcu žalobkyne, čím je daná aktívna legitímácia žalobkyne. Uviedol, že žalobkyňa je štátom registrovanou cirkvou so sídlom v Slovenskej republike podľa § 22 odsek 1 zákona č. 308/1990 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností. Rímskokatolícka cirkev bola vlastníkom nehnuteľností, ktoré boli v čase odňatia štátom vedené v pozemkových knihách na Ostrihomské arcibiskupstvo, alebo iný zahraničný právny subjekt rímskokatolíckej cirkvi. Čo sa týka vecnej pasívnej legitímácie žalovaného konštatoval, že žalovaný v súlade s ustanovením § 4 odsek 1 reštitučného zákona, je právnickou osobou, ktorý ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky podľa listov vlastníctva č. XXXX a č. XXX kat. územia I., čo bolo jednoznačne preukázané dôkazmi zo strany žalobkyne, a teda žalovaný je pasívne vecne legitimovanou povinnou osobou podľa § 4 odsek 1 reštitučného zákona. Okrem iného uviedol, že o tejto skutočnosti niet pochýb aj vzhľadom na to, že na LV č. XXX je poznačený ako správca SPF, ktorý údaj ale nie je relevantný z dôvodu, že SPF nemôže v súlade so zákonom o správe štátneho majetku spravovať nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu s označením druhu pozemku ako lesné pozemky. Lesné pozemky vo vlastníctve SR môže zo zákona spravovať len štátny podnik Lesy SR. Preto žalobkyňa dostatočne preukázala výzvou, ktorú doručila Lesom SR, š. p., že ju doručila povinnej osobe, a táto výzva bola postačujúca, v rámci ktorej žalobkyňa uviedla dôvod, akým spôsobom prešli nehnuteľnosti z PKV č. 78 do vlastníctva štátu, a to podľa ustanovenia § 3 odsek

I písmeno c/ reštitučného zákona odňatím bez náhrady v zmysle zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, čo osvedčuje samotný zápis v pripojenej pozemnoknižnej vložke a tento dôvod je možné zistiť aj z PKV č. 78, ktorá bola pripojená k výzve, z ktorej vyplýva, že ako vlastník týchto nehnuteľností bolo Ostrihomské arcibiskupstvo, pričom poznamenala, že túto výzvu nebolo potrebné zasielať aj SPF, ktorá správcom týchto nehnuteľností ani nie je. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že žalobkyňa nepreukázala reštitučný titul, súd prvej inštancie uviedol, že z hľadiska prechodu sporného majetku zo žalobkyne na štát, resp. jeho orgán bol rozhodujúci dátum súpisu majetku podliehajúceho režimu zák. č. 142/1947 Zb. vykonaný aj v pzkn. vl. č. 78 v konaní vedenom na okresnom súde pod poradovým číslom 48 a 49 z 30. júna 1948 a 25. júla 1948, a to bez ohľadu na nezachované rozhodnutie o odňatí žiadaného majetku žalobkyňi, pretože tento majetok držal a užíval ho odvtedy (nepretržite a bez akýchkoľvek pochybností) štát, (resp. jeho orgány a organizácie) až do účinnosti reštitučného zákona. Súd prvej inštancie záverom uviedol, že všetky ďalšie námietky zo strany žalovaného nemajú žiadny základ, pretože sú riešené v množstve rozhodnutí všeobecných súdov a Ústavného súdu SR ako aj Najvyššieho súdu SR, preto nie je dôvod sa k nim bližšie vyjadrovať a vôbec tieto námietky nie sú opodstatnené, pretože aktuálne existujú rozhodnutia, ktoré nekorešponujú s právnym názorom žalovanej strany. Na základe uvedeného súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch rozhodnutia.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 10. októbra 2018 sp. zn. 5Co/200/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobkyňi voči žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnenej žalobe žalobkyne voči žalovanému týkajúcej sa vydania a navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. území I. zapísaných na LV č. XXXX a č. XXX v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý následne aj správne posúdil podľa príslušných ustanovení hmotnoprávneho predpisu (§ 1, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 písm. c/, § 4 a § 5 ods. 1, 2 zák. č. 161/2005 Z.z., ako reštitučného predpisu). Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Vo vzťahu k namietanej aktívnej legitimácii sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s posúdením tejto aktívnej vecnej legitimácie ako ju posúdil súd prvej inštancie. Uviedol, že pri posúdení tohto inštitútu postupoval súd v súlade s ustálenou súdnou praxou (rozhodnutia NS SR sp. zn. 4 Cdo 10/99, sp. zn. 5 Cdo 139/2010 sp. zn. 3 Cdo 119/02). V danej veci je potom nepochybné, že súd prvej inštancie správne považoval za oprávnenú osobu Rímskokatolícku cirkev v Slovenskej republike, resp. jej útvar so samostatnou právnou subjektivitou, ktorým je žalobkyňa. Doplnil, že ak v rozhodnom období, t. j. od 8. mája 1945 do 1. januára 1990 prešla nehnuteľná vec do vlastníctva štátu alebo obce spôsobom zakotveným v ustanovení § 3 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z.z., ktorá bola evidovaná v pozemkovej knihe ako vlastníctvo právneho subjektu Rímskokatolíckej cirkvi sídliaceho mimo územia Slovenska, má sa za to, že išlo o prechod vlastníctva k tejto nehnuteľnosti z vlastníctva právneho subjektu Rímskokatolíckej cirkvi sídliaceho na území Slovenskej republiky (rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 200/2010). Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku pasívnej vecnej legitimácie. Poznamenal, že žalovaný je právnickou osobou, ktorá ku dňu účinnosti reštitučného zákona spravovala a naďalej aj spravuje predmetné nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, a preto žalovanému s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 reštitučného zákona aj svedčí pasívna vecná legitimácia v tomto spore, pretože lesné pozemky vo vlastníctve štátu môže zo zákona spravovať iba jediný subjekt, ktorým je žalovaný. Pokiaľ ide o výzvu žalobkyne na vrátenie nehnuteľností zo dňa 1. apríla 2006, ktorú žalovaný prevzal dňa 6. apríla 2006, odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie uviedol, že predmetnú výzvu považuje za dostatočne zrozumiteľnú a určitú, t. j. spĺňajúcu všetky kritériá zák. č. 161/2005 Z.z. (reštitučného zákona). Výzva totiž obsahuje uvedenie kat. územia, čísla PKV, identifikáciu parciel, ako aj uvedenie dôvodu, že požadované nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu z dôvodu uvedenom v § 3 ods. 1 písm. c/ zák. č. 161/2005 Z.z., odňatím bez náhrady podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, čo osvedčuje aj zápis v pripojenej PKV č. 78. Uvedenú výzvu nie je možné oddeliť od príloh, ktoré boli spolu s ňou žalovanému doručované. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie vydal aj parcely s inou kultúrou ako sú lesné pozemky odvolací súd uviedol, že geodetická dokumentácia č. 43/2016 identifikuje nehnuteľnosti tak, ako sú zapísané v PKV č. 78 a súčasne sú evidované na LV č. XXXX a č.

XXX. K týmto nehnuteľnostiam nebolo potrebné vyhotovovať geometrický plán, nakoľko sú identické a priamo identifikovateľné s pôvodnými pozemnoknižnými parcelami. Doplnil, že výpisom z LV č. XXXX pre kat. územie I. z 11. októbra 2016 bolo preukázané, že parcely, ktorých vydania sa žalobkyňa domáha z tohto LV, sú vo výlučnom vlastníctve SR - LESY SR š. p. Výpisom z LV č. XXX pre to isté kat. územie vyplýva, že uvedené parcely, ktorých vydania sa žalobkyňa domáha, sú vo výlučnom vlastníctve SPF Bratislava. Ortomapami týkajúcich sa parciel č. 2244 a č. 2239 zapísaných na LV č. XXXX pre kat. územie I. žalobkyňa preukázala, že ide o kultúru „trvalé trávne porasty“, ktoré vlastní žalovaný. V prípade parciel č. 2257, 2254, 2240, 2246, 2247 a 2250 zapísaných na tom istom LV tak ide o kultúru „ostatná plocha“, kde je vlastníkom takisto žalovaný, pričom ide najmä o cesty slúžiace k prístupu na lesné pozemky a pôvodné lesné pozemky, ktoré zarástli trávny porastom. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP. Uviedol, že odvolací súd z hľadiska posúdenia otázky záväznosti údajov zapísaných v katastri nehnuteľností svojím rozhodnutím a konštatovaním v bode 18. svojho rozhodnutia negoval záväznosť týchto údajov, keď na ne neprihliadal a využil pri tom vlastnú úvahu bez toho, aby aplikoval zákonom predpísaný postup. Dovolateľ tak nastolil právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa nebola dovolacím súdom ešte vyriešená a to „či môže súd autonómne rozhodnúť o druhu pozemku zapísaného v katastri nehnuteľností a na základe voľnej úvahy určiť druh pozemku inak ako je vedený v katastri nehnuteľností“. Ďalej dôvodil, že odvolací súd sa nedostatočne vysporiadal s posúdením splnenia všetkých zákonných podmienok, keď dostatočne nevyriešil otázku dôvodu odňatia nehnuteľnosti. Poukázal, na to, že žiadnou listinou nebol preukázaný dôvod prechodu vlastníctva na štát alebo obec v zmysle reštitučného zákona, čím tak má dovolateľ za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke „splnenia všetkých zákonných požiadaviek na navrátenie vlastníctva“, pričom poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 247/2009. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku I. zmenil tak, že žalobu zamietne a vo výroku II. žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania, alebo zruší rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť a právoplatnosť napadnutého rozsudku.

5. K dovolaniu sa vyjadrila žalobkyňa. Uviedla, že právnu otázku, ktorú dovolateľ formuloval v bode a) súd prvej inštancie a odvolací súd nerozhodovali o zmene druhu pozemku, ale či je možné žalované nehnuteľnosti vydať oprávnenej osobe. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v bode b) uviedla, že predmetná otázka už bola vyriešená dovolacím súdom ako aj Ústavným súdom SR. Poznamenala, že pozemnoknižná vložka je verejnou listinou a v prípade, že dovolateľ tvrdí niečo iné ako je vo verejnej listine uvedené, je povinný svoje tvrdenie preukázať, k čomu zo strany dovolateľa nedošlo.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je dôvodné.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je

dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzuje prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

11. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

11.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

12. Dovolateľ v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP.

13. Pokiaľ dovolateľ opieral prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

14. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

15. Podľa § 432 ods. 1 CSP možno dovolanie, ktoré je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších

súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Z uvedeného je zrejmé, že pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu možno zahrnúť len rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda nie rozhodnutia Najvyššieho súdu a krajských súdov Českej republiky (por. sp. zn. 6 Cdo 13/2017).

17. So zreteľom na riadne nastolenie právnych otázok spôsobom zodpovedajúcim § 432 ods. 2 CSP a v situácii, že dovolanie dovolateľa je v danom prípade procesne prípustné, dovolací súd teda v zmysle uvedeného pristúpil k právnemu posúdeniu vyššie nastolených právnych otázok dovolateľa.

18. Vo vzťahu k dovolacej otázke „či môže súd autonómne rozhodnúť o druhu pozemku zapísaného v katastri nehnuteľností a na základe voľnej úvahy určiť druh pozemku inak ako je vedený v katastri nehnuteľností“ dovolateľ uviedol, že sa jedná o otázku, ktorá vyplýva z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a teda, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia tejto otázky, ktorá ešte nebola v rozhodujúcej praxi dovolacieho súdu vyriešená. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza nasledovné:

19. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie a konštatoval, že geodetická dokumentácia č. 43/2016 identifikuje nehnuteľnosti tak, ako sú zapísané v PKV č. 78 a súčasne sú evidované na LV č. XXXX a č. XXX. K týmto nehnuteľnostiam nebolo potrebné vyhotovovať geometrický plán, nakoľko sú identické a priamo identifikovateľné s pôvodnými pozemnoknižnými parcelami. Doplnil, že výpisom z LV č. XXXX pre kat. územie I. z 11. októbra 2016 bolo preukázané, že parcely, ktorých vydania sa žalobkyňa domáha z tohto LV, sú vo výlučnom vlastníctve SR - LESY SR š. p. Výpisom z LV č. XXX pre to isté katastrálne územie vyplýva, že uvedené parcely, ktorých vydania sa žalobkyňa domáha, sú vo výlučnom vlastníctve SPF Bratislava. Ortomapami týkajúcich sa parcel č. 2244 a č. 2239 zapísaných na LV č. XXXX pre kat. územie I. žalobkyňa preukázala, že ide o kultúru „trvalé trávne porasty“, ktoré vlastní žalovaný. V prípade parcel č. 2257, 2254, 2240, 2246, 2247 a 2250 zapísaných na tom istom LV tak ide o kultúru „ostatná plocha“, kde je vlastníkom takisto žalovaný, pričom ide najmä o cesty slúžiace k prístupu na lesné pozemky a pôvodné lesné pozemky, ktoré zarástli trávny porastom.

20. Dovolaateľ uviedol, že odvolací súd napriek údajom uvedeným v katastri nehnuteľností, ktoré preukazujú, že parc. č. 2244 a parc. č. 2239 zapísané na LV č. XXXX, kat. územie I. sú druhom pozemku trvalé trávne porasty a parc. č. 2257, 2254, 2240, 2246, 2247 a 2250 sú druhom pozemku ostatné plochy, odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, keď konštatoval, že sa jedná o parcely vhodné na vydanie z dôvodu ich zalesnenia a zarastenia.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd aj s použitím analógie vyplývajúcej z článku 4 CSP poukazuje na novšie rozhodnutie dovolacieho súdu zo 14. júna 2018 sp. zn. 7 Cdo 169/2016, v ktorom konštatoval a uzavrel, že spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zákona č. 161/2005 Z.z. nie je iná než poľnohospodárska pôda, ktorej legálnu definíciu vo forme taxatívneho výpočtu obsahuje ustanovenie § 2 písm. b/, zák. č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Taktiež uzavrel, že s pôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva podľa § 2 ods. 1 písm. b/ zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam sú výlučne stavby zodpovedajúce tam uvedeným kritériám (bez pozemkov).

22. Uvedeným záverom dovolacieho súdu tak bol vymedzený a ohraničený okruh nehnuteľných vecí, ktoré v zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z. môžu byť spôsobilým predmetom navrátenia vlastníctva. Tzn., že pri vymedzení, či je nehnuteľnosť spôsobilá na vydanie a či je predmetom zákona č. 161/2005 Z.z. sa musí vždy postupovať striktnie podľa § 2 ods. 1 tohto zákona.

23. V zmysle § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 161/2005 Z.z. sa vlastnícke právo vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné súvisiace stavby.

24. Podľa § 70 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej ako „katastrálny zákon“), údaje katastra, a to údaje o právach k nehnuteľnostiam, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľnosti, druh pozemku, geometrické určenie a výmera katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje o bodových poliach, ako aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra.

25. Dovolací súd uvádza, že z výpisu katastra nehnuteľností vyplýva, že predmetné nehnuteľnosti sú na LV č. XXXX pre kat. územie I. zapísané ako zastavané trvalé trávne porasty (parc. č. 2244 a parc. č. 2239) alebo ako ostatné plochy (parc. č. 2257, 2254, 2240, 2246, 2247 a 2250). S prihliadnutím na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7 Cdo 169/2016 a na ustanovenia § 2 ods. 1 písm. c/ zákona č. 161/2005 Z.z. a § 70 ods. 2 katastrálneho zákona, dovolací súd dospel analogicky k záveru, že uvedený záver odvolacieho súdu, že predmetné nehnuteľnosti (parc. č. 2244, 2239, 2257, 2254, 2240, 2246, 2247 a 2250) sú spôsobilé byť predmetom vydania podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z., spočíva na nesprávnom právnom posúdení.

26. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uvádza, že právny záver vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo 169/2016 je naďalej aktuálny a dovolací súd naň berie zreteľ aj v preskúmanom prípade. Sice rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, avšak podľa právneho názoru dovolacieho súdu, sa odvolací súd ním zvoleným riešením otázky spôsobilosti predmetu na vydanie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktoré predstavuje vyššie uvádzané rozhodnutie. Uvedený právny názor odvolacieho súdu predstavuje nielen odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ale zároveň tiež dôvod opodstatňujúci záver, že dovolaním napadnuté rozhodnutie, ako opodstatnene namieta dovolateľ, spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 432 ods. 1 CSP).

27. Vo vzťahu k otázke „či v danom prípade došlo k splneniu všetkých zákonných požiadaviek na navrátenie vlastníctva“ s tým, že táto otázka už bola vyriešená ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 247/2009) dovolací súd uvádza nasledovné:

28. Pokiaľ ide o výzvu žalobkyne na vrátenie nehnuteľností z 1. apríla 2006, ktorú žalovaný prevzal dňa 6. apríla 2006, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie predmetnú výzvu považoval za dostatočne zrozumiteľnú a určitú, t. j. spĺňajúcu všetky kritériá zák. č. 161/2005 Z.z. (reštitučného zákona). Výzva totiž obsahuje uvedenie kat. územia, čísla PKV, identifikáciu parciel, ako aj uvedenie dôvodu, že požadované nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu z dôvodu uvedenom v § 3 ods. 1 písm. c/ zák. č. 161/2005 Z.z., odňatím bez náhrady podľa zákona č. 142/1947 Zb., o revízii prvej pozemkovej reformy, čo osvedčuje aj zápis v pripojenej PKV č. 78.

29. Dovolateľ uviedol, že s uvedeným záverom odvolacieho súdu nie je možné súhlasiť, pretože žiadnou listinou nebol preukázaný dôvod prechodu vlastníctva na štát alebo obec v zmysle reštitučného zákona. Poznamenal, že žalobkyňa sa v danom prípade obmedzila len na pomenovanie dôvodu, t. j. odňatím bez náhrady.

30. Rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré dovolateľ poukázal uvádza, že k zániku práva by došlo aj v prípade, ak by nebola dodržaná písomná forma výzvy alebo ak by z výzvy nebolo zrejmé, ku ktorým nehnuteľnostiam má byť prinavrátené vlastníctvo alebo ak by nebol preukázaný dôvod prechodu vlastníctva na štát alebo na obec v zmysle § 3 zákona č. 161/2005 Z.z.

31. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z.z. oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe a/ odňatia bez náhrady postupom podľa nariadenia Slovenskej národnej rady č. 34/1945 Zb. SNR o poštátnení školstva na Slovensku, nariadenia Slovenskej národnej rady č. 47/1945 Zb. SNR o poštátnení majetku pri školách poštátnených nariadením Slovenskej národnej rady č. 34/1945 Zb. SNR a nariadenia Slovenskej národnej rady č. 80/1945 Zb. SNR o poštátnení internátov, b/ odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 185/1948 Zb. o poštátnení liečebných a ošetrovacích ústavov a o organizácii štátnej ústavnej liečebnej starostlivosti, c/ odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde), d/ darovacích zmlúv o prevode nehnuteľností uzavretých darcom v tiesni, e/ kúpnych zmlúv o prevode nehnuteľností uzavretých v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, f/ vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená, g/ vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady, h/ prevzatia bez právneho dôvodu, i/ prevzatia podľa opatrenia Poverenictva financií a Poverenictva školstva a kultúry z 20. apríla 1960 č. 53/774/60 a rozhodnutia Mestského národného výboru v Bratislave, finančného odboru z 10. januára 1961 č. 293/1961 v spojení s rozhodnutím Obvodného národného výboru Bratislava-Staré Mesto z 27. februára 1961, t. j. zákona č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov a zákona č. 2/1958 Zb. SNR o úprave

pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov. Pokiaľ dovolateľ namieta odklon od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 247/2009, tak toto rozhodnutie zásadne nerieši otázku nepreukázania dôvodu prechodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na štát alebo obec v zmysle zákona č. 161/2005 Z.z., iba na margo uvádza náležitosti výzvy v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona. Vo svojej podstate išlo ale o zrušenie rozsudku krajského súdu pre nepreskúmateľnosť.

V danej veci však odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie posúdili, že výzva bola kvalifikovaná a že prechod vlastníctva na štát prešiel k nehnuteľnostiam v rozhodnom období v zmysle § 3 ods. 1 písm. c/ reštitučného zákona podľa zákona č. 142/1947 Zb., ktorý je vykonaný aj v PKV č. 78 v konaní vedenom na okresnom súde pod poradovými číslami 48 a 49 z 30. júna 1948 a 25. júla 1948 a to aj napriek nezachovaniu alebo nepredloženia rozhodnutia o odňatí takéhoto majetku žalobkyni. Týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo k odklonu (pokiaľ sa týka parciel označených ako lesné pozemky) od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 247/2009. V tejto časti bolo dovolanie dovolateľa nedôvodné a dovolací súd ho s poukazom na ustanovenie § 448 CSP zamietol.

32. Nakoľko sa však odvolací súd v otázke „či môže súd autonómne rozhodnúť o druhu pozemku zapísaného v katastri nehnuteľností a na základe voľnej úvahy určiť druh pozemku inak ako je vedený v katastri nehnuteľností“ odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP čiastočne zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. októbra 2018 sp. zn. 5Co/200/2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

33. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.